

Ochrona ludności
i obrona cywilna

URZĄD MIEJSKI W PYRZYCACH

Stanowisko ds. Obronnych, Obrony Cywilnej i Zarządzania
Kryzysowego

Zapoznałam się

BURMISTRZ

.....*Marzena Podzińska*.....

Burmistrz Pyrzyce

Szef Obrony Cywilnej

Gminy Pyrzyce

DIK-20-K/26

INFORMACJA O STANIE PRZYGOTOWANIA GMINY PYRZYCE W ZAKRESIE OCHRONY LUDNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

Opracował

Młodszy Referent ds. Obronnych,
Obrony Cywilnej i Zarządzania Kryzysowego

**ML. REFERENT
ds. OCiZK**

.....*Kazimierz Jędrowski*.....

Pyrzyce 2026 r.

I. Wstęp.

Zgodnie z Art. 10 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej, do kluczowych zadań Burmistrza należy sporządzanie co 2 lata informacji o stanie przygotowań gminy do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz przedstawianie jej radzie gminy.

Należy podkreślić, że przywrócenie fundamentów operacyjnych bezpieczeństwa państwa nastąpiło wraz z wejściem w życie Zarządzenia nr 166 Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2024 r. w sprawie organizacji i trybu pracy Rządowego Zespołu Ochrony Ludności oraz samej ustawy o OLiOC (obowiązującej od 01.01.2025 r.). Akty te zakończyły wieloletni okres „zawieszenia” obrony cywilnej w Polsce, trwający od 2022 roku, w którym to gminy nie posiadały narzędzi ani jasnych kompetencji do realizacji zadań z tego zakresu ze względu na uchylenie poprzednich przepisów przez ustawę o obronie Ojczyzny.

Kluczowym impulsem finansowym dla samorządów była natomiast Uchwała Rady Ministrów z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026. Otworzyła ona Gminie Pyrzyce drogę do pozyskiwania realnych dotacji celowych na zadania strategiczne.

Pragnę jednak zwrócić szczególną uwagę Wysokiej Rady na fakt, iż Ustawa OLiOC jest aktem ramowym. Możliwość jej praktycznej i zgodnej z prawem realizacji przez Gminę była w pełni uzależniona od wydania szeregu specjalistycznych rozporządzeń wykonawczych, które były publikowane sukcesywnie w pierwszej połowie 2025 roku:

1. Luty 2025 r.: Rozporządzenia z 6, 21 i 25 lutego określiły ramy dla systemów szkoleń, ćwiczeń oraz kryteria uznawania obiektów budowlanych za budowle ochronne.
2. Marzec 2025 r.: Rozporządzenia z 3 i 18 marca umożliwiły formalizowanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi oraz określiły tryb naboru ochotniczego do służby w obronie cywilnej.
3. Kwiecień – Maj 2025 r.: Rozporządzenia z 14 kwietnia i 14 maja wprowadziły Centralną Ewidencję Zasobów (CEZOLiOC) oraz nowe, ujednolicone standardy sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych.
4. Czerwiec – Lipiec 2025 r.: Pakiet rozporządzeń z 30 maja (o ewakuacji) oraz z 1, 7 i 9 lipca stał się ostatecznym fundamentem dla działań w zakresie zbiorowej ochrony. Przepisy te doprecyzowały warunki eksploatacji budowli ochronnych, wymogi Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony oraz rygorystyczne standardy techniczne dla miejsc doraźnego schronienia (MDS).

Podsumowując, dopiero skompletowanie powyższego katalogu kilkunastu aktów wykonawczych w lipcu 2025 r. pozwoliło Gminie Pyrzyce na przejście z fazy analiz teoretycznych do fazy merytorycznego projektowania i operacyjnego wdrażania zadań. Wszelkie działania podejmowane przed ogłoszeniem tych standardów byłyby obciążone ryzykiem błędu technicznego oraz niegospodarności w wydatkowaniu środków publicznych.

Jednocześnie zaznacza się, że niniejsza informacja obejmuje jedynie te aspekty przygotowań Gminy, które mogą być podane do publicznej wiadomości. Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz ustawy o ochronie informacji niejawnych, część zadań o charakterze operacyjnym, planistycznym oraz dotyczących infrastruktury krytycznej realizowana jest w trybie niejawnym. Szczegółowe dane w tym zakresie, ze względu na bezpieczeństwo państwa oraz ochronę ludności, nie mogą być publikowane w ogólnodostępnych sprawozdaniach i są udostępniane wyłącznie organom oraz osobom posiadającym stosowne uprawnienia i poświadczenia bezpieczeństwa.

II. Struktura i przygotowanie osób funkcyjnych i stanów osobowych Gminy do realizacji zadań.

Budowa skutecznego systemu ochrony ludności wymaga nie tylko infrastruktury, ale przede wszystkim przeszkolonych kadr zdolnych do działania w sytuacjach kryzysowych. Gmina Pyrzyce, bazując na nowych przepisach ustawy o OLiOC, dokonała reorganizacji struktury osobowej, dostosowując ją do aktualnych możliwości prawnych.

1. Przygotowanie organu wykonawczego i administracji:

Gmina Pyrzyce kładzie duży nacisk na merytoryczne przygotowanie kadry zarządzającej. W dniach 3–5 czerwca 2025 r. Burmistrz Pyrzyc uczestniczyła w specjalistycznym szkoleniu z zakresu ochrony ludności oraz obrony cywilnej, zorganizowanym na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Szczecińskiego. Szkolenie to miało na celu pogłębienie wiedzy w zakresie skutecznego działania samorządu w sytuacjach kryzysowych, klęsk żywiołowych oraz zagrożeń militarnych.

Wsparciem dla organu wykonawczego jest zespół 25 urzędników UM Pyrzyce, którzy posiadają aktualne przeszkolenia oraz poświadczenia bezpieczeństwa do klauzuli „ZASTRZEŻONE”. Pozwala to na sprawne funkcjonowanie systemu obiegu informacji niejawnych oraz bezpieczne zarządzanie dokumentacją operacyjno-planistyczną, co jest kluczowe dla ciągłości działania organów administracji w sytuacjach zagrożenia.

2. Szkolenia:

Gmina Pyrzyce zorganizowała i przeprowadziła w 2025 roku szeroko zakrojony program podnoszenia kwalifikacji ratowniczych. Mimo znacznych wyzwań proceduralnych, łącznie przeszkolono 46 osób, wykorzystując zdywersyfikowane źródła finansowania. Kursy trwały po 66 godzin (25h teorii, 41h praktyki), zgodnie z rygorystycznym programem określonym w przepisach prawa:

1. 20 osób podniosło swoje kwalifikacje dzięki pozyskaniu środków w kwocie 21 800,00 zł z dotacji Fundacji ORLEN dla OSP w Żabowie. Pozwoliło to na istotne wzmocnienie mobilności oraz gotowości ratowniczej tej jednostki.
2. 26 osób (w tym 20 druhów OSP oraz 6 osób spoza struktur OSP) zostało przeszkolonych w ramach dotacji celowej Wojewody Zachodniopomorskiego. Włączenie osób cywilnych w cykl szkoleniowy miało na celu budowanie odporności społecznej i przygotowanie personelu pomocniczego do zadań ochrony ludności. Umowa dotacyjna z Wojewodą Zachodniopomorskim została zawarta 20 listopada 2025 r. na kwotę 45 000,00 zł. Gmina Pyrzyce w krótkim okresie od 8 do 18 grudnia

2025 roku zdołała przeszkolić wspomnianą grupę 26 osób, wydatkując na ten cel 25 990,00 zł. Biorąc pod uwagę wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, który ściśle definiuje minimalną liczbę godzin (66h) oraz standardy nauczania, przeprowadzenie i rzetelne rozliczenie kolejnej edycji kursu dla następnej grupy osób przed upływem terminu rozliczenia dotacji (29 grudnia 2025 r.) było fizycznie i proceduralnie niemożliwe. Gmina Pyrzyce, dbając o jakość szkolenia i dyscyplinę finansów publicznych, zrezygnowała z organizacji kursu w pośpiechu, który mógłby skutkować uchybieniami programowymi.

3. Udział w programie Ministra Obrony Narodowej „Odporność gminy i sołectwa”:

Gmina Pyrzyce przystąpiła do realizacji programu Ministra Obrony Narodowej pn. „Odporność gminy i sołectwa na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa”. W ramach tego zadania organizowane są szkolenia prowadzone przez instruktorów Wojskowego Centrum Rekrutacji (WCR) w Stargardzie, w których uczestniczą m.in. sołtysi jako liderzy lokalnych społeczności. Program szkolenia obejmuje kluczowe zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa, w tym:

- zapewnienie ciągłości działania administracji w sytuacjach kryzysowych,
- bezpieczeństwo energetyczne oraz zaopatrzenie ludności w żywność i wodę,
- procedury reagowania na niekontrolowane migracje oraz inne zdarzenia masowe.

4. Status Korpusu Obrony Cywilnej:

Ważnym elementem informacji dla Wysokiej Rady jest fakt, iż w strukturach Gminy nie funkcjonuje jeszcze kontyngent Korpusu Obrony Cywilnej. Zgodnie z ustawą o OLiOC, ogłoszenie naboru ochotniczego oraz powołanie jednostek Korpusu leży wyłącznie w kompetencjach Wojewody Zachodniopomorskiego. Jako jednostka samorządu terytorialnego oczekujemy na wytyczne i stosowne rozporządzenia organu nadzorczego – na chwilę obecną Gmina nie posiada wiedzy, kiedy nabór ten zostanie ogłoszony i jakie limity osobowe zostaną przypisane dla naszego terenu.

5. Formacje ratownicze i ekwiwalent pieniężny:

W celu stabilizacji stanów osobowych, Rada Miejska w Pyrzycach przyjęła uchwałę z dnia 24 kwietnia 2025 r., która umożliwiła wypłatę ekwiwalentu strażakom OSP za udział w szerokim spektrum zadań z zakresu ochrony ludności. Pozwala to na utrzymanie wysokiej gotowości bojowej i operacyjnej formacji, które w obecnej fazie – przy braku Korpusu OC – stanowią główny filar wykonawczy systemu.

Pełna struktura osobowa formacji, dane imienne oraz szczegółowe przydziały organizacyjno-mobilizacyjne są ujęte w dokumentacji niejawnej. Dane te są ewidencjonowane w Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej i ze względu na bezpieczeństwo operacyjne nie podlegają upublicznieniu w niniejszym sprawozdaniu.

III. Przygotowanie i zapewnienie działania systemu alarmowania i łączności.

System wczesnego ostrzegania i alarmowania (SWOiA) oraz systemy łączności stanowią fundament ochrony ludności. Obecny stan infrastruktury w Gminie Pyrzyce jest efektem wieloletniej eksploatacji systemów analogowych, które obecnie – w świetle nowej ustawy o OLiOC – podlegają procesowi głębokiej transformacji systemowej i kompetencyjnej.

Na terenie Gminy Pyrzyce rozmieszczonych jest łącznie 17 syren stacjonarnych. Stan techniczny sprzętu jest zróżnicowany:

1. Syrena elektroniczna (PDK, pl. Wolności): Nowoczesne, wielofunkcyjne urządzenie o bardzo dobrym stanie technicznym. Posiada zasilanie awaryjne (akumulatorowe) i umożliwia nadawanie komunikatów głosowych.
2. Syreny elektromechaniczne OC (8 szt.): Ich stan ocenia się jako dostateczny. Głównym problemem jest pogarszająca się sprawność Radiowych Urządzeń Włączających (RUW).
 - 1) *Lokalizacje sprawne*: ul. Poznańska, ul. Kilińskiego.
 - 2) *Lokalizacje z usterkami*: ul. Warszawska i ul. Staromiejska – brak możliwości zdalnego uruchomienia; Mielęcín – syrena uszkodzona i skorodowana; Żabów – brak możliwości zdalnego sterowania; ul. Jana Pawła II – odłączona.
3. Syreny OSP (8 szt.): W miejscowościach Brzesko i Żabów zintegrowane z systemem cyfrowym KSRG. W pozostałych sołectwach (Mielęcín, Nowielin, Ryszewko, Pstrowice, Obromino, Stróżewo) alarmowanie odbywa się ręcznie.
4. Zasięg i efektywność systemu Analiza rozmieszczenia syren wykazuje, że systemem alarmowania objętych jest:
 - 1) 95% mieszkańców miasta Pyrzyce (poprzez SWOiA oraz komunikaty głosowe),
 - 2) 80% populacji całej Gminy. W miejscowościach pozbawionych syren stacjonarnych (m.in. Czernice, Giżyn, Letnin, Okunica) ostrzeganie realizowane jest przez Punkty Alarmowania w 20 sołectwach, za pośrednictwem sołtysów wspieranych przez komunikaty internetowe oraz SMS (system MeteoSky).
5. Nowy model budowy i finansowania systemu (Rola Państwowej Straży Pożarnej) Zgodnie z ustawą o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz nowymi przepisami wykonawczymi z 2025 r., następuje kluczowa zmiana w zakresie odpowiedzialności za systemy ostrzegania i łączności:
 - 1) *Przejęcie kompetencji przez KP PSP*: Zgodnie z ustawą i przepisami wykonawczymi, to Państwowa Straż Pożarna staje się podmiotem odpowiedzialnym za budowę, modernizację oraz utrzymanie techniczne systemu alarmowania i ostrzegania. Przejęcie to ma na celu zapewnienie całodobowej gotowości do uruchomienia sygnałów z poziomu stanowisk kierowania PSP.
 - 2) *Łączność radiowa*: Analogicznie, to Straż Pożarna będzie otrzymywała dedykowane środki budżetowe na budowę i rozwój nowoczesnych systemów łączności radiowej, które mają być spójne w skali całego kraju.
6. Brak podstaw do finansowania przez Gminę: W związku z przesunięciem tych zadań do sfery administracji rządowej (PSP), na obecną chwilę w budżecie Gminy Pyrzyce

brak jest podstaw prawnych do planowania środków na modernizację gminnego systemu alarmowania i łączności. Inwestycje w tym obszarze będą realizowane bezpośrednio przez Straż Pożarną w ramach ogólnokrajowych programów modernizacji ochrony ludności.

Funkcjonujący obecnie system alarmowania uznaje się za wystarczający do bieżącego zabezpieczenia ludności w ramach posiadanych zasobów. Dalszy rozwój infrastruktury (wymiana syren na elektroniczne, budowa masztów łączności) będzie realizowany przez Komendę Powiatową PSP w Pyrzycach, co pozwoli na odciążenie budżetu Gminy przy jednoczesnym podniesieniu standardu bezpieczeństwa mieszkańców.

IV. Budowle ochronne.

Zgodnie z nową ustawą o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz Rozporządzeniem MSWiA z dnia 21 lutego 2025 r., system ochrony zbiorowej opiera się na trzech kategoriach obiektów: schronach, ukryciach oraz miejscach doraźnego schronienia (MDS). Przez ostatnie dziesięciolecia zasób ten na terenie Gminy Pyrzyce ulegał degradacji, dlatego obecnie priorytetem jest jego inwentaryzacja i odtworzenie zgodnie z nowoczesnymi standardami technicznymi.

Kluczowym momentem dla rozpoczęcia inwestycji w tym obszarze było wejście w życie Rozporządzenia MSWiA z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie miejsc doraźnego schronienia (MDS). Dopiero ten akt prawny precyzyjnie zdefiniował wymagania techniczne (takie jak wytrzymałość konstrukcyjna, wentylacja, zasilanie rezerwowe czy zaplecze sanitarne), jakim muszą odpowiadać obiekty, aby mogły zostać oficjalnie uznane za budowle ochronne.

Proces inwentaryzacji budowli ochronnych na terenie Gminy Pyrzyce jest realizowany w sposób ciągły i ewoluuje wraz z narzędziami informatycznymi udostępnianymi przez administrację rządową:

1. Gmina Pyrzyce w 2024 roku, we współpracy z przedstawicielami Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Pyrzycach, przeprowadziła szczegółową lustrację pomieszczeń na terenie gminy. Wyniki tych oględzin, opartych na rozpoznaniu operacyjnym, zostały wprowadzone do pierwszej ogólnopolskiej bazy danych funkcjonującej pod nazwą aplikacja „Schrony”.
2. W związku z wejściem w życie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, w 2025 roku dokonano ponownej weryfikacji obiektów, co potwierdziło oficjalne pismo Komendanta Powiatowego PSP w Pyrzycach z dnia 24 lutego 2025 r., przekazujące zaktualizowany wykaz obiektów możliwych do wykorzystania w ramach OLiOC.
3. Nowoczesne narzędzie informacyjne – „Gdzie się ukryć”: Pod koniec 2025 r. MSWiA wraz ze Strażą Pożarną uruchomiło nową aplikację „Gdzie się ukryć” (dostępną pod adresem gdziesieukryc.pl), która zastąpiła wcześniejsze rozwiązanie. Jest to kluczowy element systemu ochrony ludności, który charakteryzuje się następującymi funkcjonalnościami:
 - 1) Aplikacja działa w przeglądarce internetowej (nie wymaga instalacji) i obejmuje bazę blisko 70 tys. obiektów w całej Polsce, mogących pomieścić ok. 20 mln osób. W aplikacji naniesionych jest na terenie miasta Pyrzyce 11 punktów schronienia o powierzchni 4.153 m², które mogą pomieścić 2.250 osób.

- 2) Oferuje interaktywną mapę z lokalizacją najbliższych schronów, miejsc ukrycia oraz miejsc doraźnego schronienia (MDS), wskazując najkrótszą trasę do wybranego obiektu.
- 3) Aplikacja umożliwia działanie w trybie offline po pierwszym uruchomieniu, co jest kluczowe w sytuacjach kryzysowych przy braku dostępu do sieci internetowej.

Wszystkie obiekty z terenu Gminy Pyrzyce, pozytywnie zweryfikowane podczas inwentaryzacji przeprowadzonej przez PSP, zostały uwzględnione w tym systemie, co pozwala mieszkańcom na bieżąco monitorować najbliższe punkty schronienia. Docelowo system ten ma zostać zintegrowany z aplikacją mObywatel.

Ponadto na terenie Gminy Pyrzyce oprócz miejsc schronienia wskazanych w aplikacji „Gdzie się ukryć” jest zwokalizowanych 164 miejsc, które mogą być wykorzystane jako miejsca schronienia i mogą one pomieścić 37.609 osób (na terenie gmina zamieszkuje 16.894 osób - dane na dzień 10.02.2026 roku z (USCiSO UM Pyrzyce)

Głównym zadaniem realizowanym przez Gminę w roku 2025 było dostosowanie części podziemnej budynku Pyrzyckiego Domu Kultury (PDK) do funkcji Miejsca Doraźnego Schronienia, którego Gmina Pyrzyce jest zarządcą. Obiekt został oddany do użytku w 2011 roku. W ramach ówczesnej inwestycji dokonano przebudowy schronu znajdującego się w kondygnacji piwnicznej na podstawie dokumentacji specjalistycznej Biura Projektowo-Consultingowego „STRUKTURA” ze Szczecina. Obiekt odgrywa kluczową rolę w systemie ostrzegania: na dachu zainstalowana jest syrena alarmowa typu DSE9000S, a na drugim piętrze znajduje się centrala sterująca, której zasięg pokrywa ponad 50% obszaru miasta Pyrzyce. Zgodnie z inwentaryzacją przeprowadzoną przez Państwową Straż Pożarną na przełomie 2024/2025 roku, obiekt został oficjalnie zakwalifikowany jako ukrycie (U) o powierzchni 1045,8 m² i pojemności 400 osób.

Pomimo wcześniejszych prac, aktualny stan techniczny obiektu jest niewystarczający do pełnienia funkcji miejsca schronienia. Zdiagnozowano szereg krytycznych usterek, które zagrażają bezpieczeństwu użytkowników:

1. Problemy z hydroizolacją (Zalewanie piwnic): Pomieszczenia ukrycia są systematycznie podtapiane; stwierdzono podmoknięcia ścian do wysokości ok. 50 cm od podłoża. Powiatowy Nadzór Budowlany w Pyrzycach wskazał na konieczność wykonania drenażu opaskowego, montażu zbiornika oraz pomp osuszających.
2. System wentylacyjny i ciepły: W pomieszczeniu garderoby przewidziano wymianę powietrza w ilości 5270 m³/h. Choć kanały wykonano z blachy ocynkowanej i zamontowano klapy pożarowe Gryfit, cały system wymaga kompleksowej modernizacji i dostosowania do nowych wymagań technicznych dla budowli ochronnych, aby zapewnić sprawne działanie w warunkach kryzysowych.
3. Systemy przeciwpożarowe: Zainstalowany System Alarmowania Pożarowego (SAP) jest obecnie niesprawny. Brakuje działającego systemu oddymiania, a istniejące hydranty nie wykazują wymaganej przepisami wydajności.
4. Instalacja elektryczna: Obiekt nie spełnia wymogów w zakresie oświetlenia awaryjnego oraz oświetlenia głównego (wymagane min. 50 lx). Brak jest również instalacji umożliwiającej szybkie przyłączenie zewnętrznego agregatu prądotwórczego.
5. Dostępność i infrastruktura zewnętrzna: Schody prowadzące do obiektu od strony ul. Stargardzkiej są w złym stanie technicznym (pęknięcia, ubytki). Drzwi zewnętrzne (zarówno główne, jak i zapasowe) nie spełniają rygorystycznych wymogów dla budowli

ochronnych. Obiekt nie jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, brakuje również właściwego oznakowania dróg prowadzących do miejsca ukrycia.

Mając na uwadze powyższy stan faktyczny, Gmina Pyrzyce w dniu 8 sierpnia 2025 roku złożyła do Wojewody Zachodniopomorskiego wniosek o dotację celową w wysokości 1 407 482,00 zł. Wniosek zawierał szczegółowy harmonogram rzeczowo-finansowy oraz program inwestycji na rok 2025 dla zadania pn.:

„Modernizacja pomieszczeń piwnicznych Pyrzyckiego Domu Kultury na potrzeby miejsca doraźnego schronienia (ukrycia) oraz remont elementów infrastruktury technicznej i budowlanej - I Etap.”

Harmonogram przewidywał następujące elementy i rodzaje robót:

Lp.	Elementy i rodzaje robót	Wartość - łącznie	Data zakończenia (rok/ miesiąc)
1	Ekspertyza techniczna , projekty, dokumenty, pozwolenia niezbędne do realizacji zadania.	101 000,00 zł	2025/XII
2	Modernizacja schodów od strony ul. Stargardzkiej	250 000,00 zł	2025/XII
3	Modernizacja wejścia do budowli ochronnej celem dostosowania dla osób niepełnosprawnych	96 000,00 zł	2025/XII
4	Modernizacja Systemu Alarmowania Pożarowego (SAP) oraz systemu oddymiania	180 000,00 zł	2025/XII
5	Modernizacja instalacji elektrycznej wraz z montażem oświetlenia awaryjnego i głównego oraz przystosowaniem do zasilania awaryjnego (agregat prądotwórczy)	152 000,00 zł	2025/XII
6	Modernizacja wejść w celu spełnia wymogów dla budowli ochronnych	80 000,00 zł	2025/XII
7	Modernizacja systemu wentylacji i grzewczego	528 482,00 zł	2025/XII
8	Modernizacja oznaczeń dróg prowadzących do miejsca ukrycia	20 000,00 zł	2025/XII
9	Modernizacja systemu odwodnienia	0,00 zł	2026
Razem		1 407 482,00 zł	xxxxx

Opracowanie dokumentacji i uzyskanie pozwoleń było obligatoryjne z przyczyn:

1. Prawnych (Prawo Budowlane): Zgodnie z przepisami, modernizacja obiektu o funkcji ochronnej (MDU) wykracza poza zwykły remont i wymaga pozwolenia na budowę. Gmina nie może legalnie rozpocząć robót bez prawomocnej decyzji administracyjnej.
2. Proceduralnych (PZP): Ustawa Prawo zamówień publicznych zabrania zlecenia robót o wartości 1,3 mln zł bez precyzyjnego opisu przedmiotu zamówienia, którym jest projekt budowlany.
3. Technicznych: Ekspertyza odwodnienia była niezbędna, aby uniknąć marnotrawstwa środków – wykonanie remontu bez usunięcia przyczyn zalewania piwnic byłoby błędem inżynierskim.

Brak możliwości pełnej realizacji zadania i wykorzystania dotacji na realizację zadania pn. „Modernizacja pomieszczeń piwnicznych Pyrzyckiego Domu Kultury...” był wynikiem spiętrzenia szeregu niezależnych od Gminy Pyrzyce, obiektywnych przeszkód o charakterze

prawnym, technicznym i proceduralnym, których nie można było przewidzieć na etapie planowania:

1. Późny termin zabezpieczenia finansowania zewnętrznego: Kluczowym czynnikiem był fakt, iż Gmina Pyrzyce już w dniu 8 sierpnia 2025 roku złożyła do Wojewody Zachodniopomorskiego kompletny wniosek wraz z harmonogramem prac i kalkulacją kosztów na realizację zadania. Mimo tak wczesnego wystąpienia o środki, stosowna umowa o dotację została podpisana przez Wojewodę Zachodniopomorskiego dopiero w dniu 14 października 2025 roku. Podkreślić należy, iż Gmina podjęła działania bezzwłocznie – już 15 października 2025 roku wszczęto postępowania ofertowe mające na celu wyłonienie wykonawców zadań zgodnie z przyjętym harmonogramem. Niemniej jednak, zgodnie z ustawą o finansach publicznych, Gmina nie posiadała uprawnień do wcześniejszego zaciągania zobowiązań ani wszczynania procedur zakupowych przed oficjalnym wprowadzeniem środków do planu finansowego. W efekcie, narzucony odgórnie termin rozliczenia dotacji (do 31.12.2025 r.) pozostawił jednostce niespełna trzy miesiące na realizację pełnego procesu inwestycyjnego. Jest to czas obiektywnie niewystarczający na przeprowadzenie procedur przetargowych, opracowanie specjalistycznej dokumentacji projektowej i wykonanie skomplikowanych robót budowlanych w obiekcie.
2. Wystąpienie nieprzewidzianych wad ukrytych i przeszkód technicznych: W trakcie niezwłocznie podjętych prac przygotowawczych (opracowanie ekspertyzy technicznej), ujawniono istotne problemy konstrukcyjne piwnic oraz trudności z odwodnieniem obiektu PDK, które nie były znane wcześniej. Ze względu na funkcję obiektu (Miejsce Doraźnego Ukrycia), wymusiło to konieczność przeprowadzenia dodatkowych analiz bezpieczeństwa oraz uzyskania obligatoryjnych uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz Państwową Strażą Pożarną. Gmina, jako organ administracji, nie ma wpływu na czas trwania procedur w instytucjach zewnętrznych, a ich dopełnienie jest warunkiem bezwzględnym dla zapewnienia bezpieczeństwa przyszłym użytkownikom miejsca doraźnego schronienia (ukrycia).
3. Rygory ustawy Prawo zamówień publicznych: Realizacja inwestycji bez kompletnej, prawomocnej i uzgodnionej dokumentacji projektowej stanowiłaby rażące naruszenie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz zasad wydatkowania środków budżetowych. Gmina Pyrzyce, działając w granicach prawa i dbając o rzetelność inwestycji, nie mogła dopuścić do realizacji robót budowlanych o wartości ponad 1,3 mln zł w sposób pośpieszny, z pominięciem procedur technicznych.

Wykorzystano środki w wysokości 29 679,90 zł – na realizację zadania pn. „Opracowanie ekspertyzy technicznej w zakresie oceny stanu technicznego oraz przyczyn problemów z odwodnieniem obiektu Pyrzyckiego Domu Kultury (PDK) w Pyrzycach, ze szczególnym uwzględnieniem pomieszczeń piwnicznych wyznaczonych jako miejsce doraźnego schronienia”.

Gmina Pyrzyce w dniu 01.02.2026 roku złożyła do Wojewody Zachodniopomorskiego wniosek o dotację celową w wysokości 3 272 482,00 zł. Wniosek zawiera szczegółowy harmonogram rzeczowo-finansowy oraz program inwestycji na rok 2026 dla zadania pn.:

„Modernizacja pomieszczeń piwnicznych Pyrzyckiego Domu Kultury na potrzeby miejsca doraźnego schronienia (ukrycia) oraz remont elementów infrastruktury technicznej i budowlanej - I Etap.”

Harmonogram przewidywał następujące elementy i rodzaje robót:

Lp.	Elementy i rodzaje robót	Wartość - łącznie	Data zakończenia (rok/ miesiąc)
1	Opracowanie dokumentacji formalno-prawnej i technicznej kompleksowej modernizacji infrastruktury oraz dostosowanie jej do funkcji Miejsca Doraźnego Ukrycia (MDU)"	390 000,00 zł	2026/XII
2	Modernizacja schodów od strony ul. Stargardzkiej	250 000,00 zł	2026/XII
3	Modernizacja wejścia do budowli ochronnej celem dostosowania dla osób niepełnosprawnych	96 000,00 zł	2026/XII
4	Modernizacja Systemu Alarmowania Pożarowego (SAP) oraz systemu oddymiania	180 000,00 zł	2026/XII
5	Modernizacja instalacji elektrycznej wraz z montażem oświetlenia awaryjnego i głównego oraz przystosowaniem do zasilania awaryjnego (agregat prądowłóczy)	152 000,00 zł	2026/XII
6	Modernizacja wejść w celu spełnienia wymogów dla budowli ochronnych	80 000,00 zł	2026/XII
7	Modernizacja systemu wentylacji i grzewczego	528 482,00 zł	2026/XII
8	Modernizacja oznaczeń dróg prowadzących do miejsca ukrycia	20 000,00 zł	2026/XII
9	Roboty budowlane i hydroizolacyjne: kompleksowe osuszanie, izolacja pionowa fundamentów oraz drenaż opaskowy (zgodnie z ekspertyzą z 2025 r.)	1 576 000,00 zł	2026/XII
Razem		3 272 482,00 zł	xxxxxx

V. Potencjał Ochotniczych Straży Pożarnych w systemie OliOC.

Wobec trwającego procesu formowania struktur Korpusu Obrony Cywilnej, głównym filarem operacyjnym Gminy Pyrzyce w zakresie ochrony ludności pozostają jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych. Są one sukcesywnie doposażane i szkolone, aby poza standardowymi działaniami ratowniczo-gaśniczymi, mogły realizować pełne spektrum zadań OliOC.

1. Struktura i gotowość operacyjna:

Sieć jednostek OSP na terenie Gminy Pyrzyce pozostaje stabilna od kilku lat i obejmuje 9 jednostek w miejscowościach: Brzesko, Mielęcín, Nowielin, Obromino, Pstrowice, Pyrzyce, Ryszewko, Żabów oraz Stróżewo.

- 1) Trzy jednostki (OSP Pyrzyce, OSP Brzesko, OSP Żabów) funkcjonują w ramach KSRG, co gwarantuje najwyższy standard przeszkolenia i sprzętu.
- 2) Jednostki z Brzeska i Żabowa są zintegrowane z centrum koordynacyjnym w Komendzie Powiatowej PSP w Pyrzycach, co umożliwia natychmiastowe, zdalne powiadamianie ratowników i uruchamianie syren.

2. Inwestycje i doposażenie w 2025 roku:

Gmina Pырzyce aktywnie pozyskuje środki na modernizację bazy technicznej OSP, co bezpośrednio przekłada się na zdolność do realizacji zadań ochrony ludności. Rok 2025 był pod tym względem przełomowy:

- 1) „Bitwa o Remizy”: Dzięki najwyższej w powiecie frekwencji wyborczej mieszkańców (70,12%), Gmina pozyskała 500 000,00 zł z Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Środki te w całości przeznaczono na termomodernizację budynków remiz, co poprawiło komfort służby i obniżyło koszty utrzymania obiektów.
- 2) Program „Bezpieczny Strażak 2025”: Pozwolił na zakup specjalistycznego sprzętu i środków ochrony indywidualnej.

3. Zestawienie pozyskanych środków w 2025 r.

Nazwa dotujących	Dotacje 2025
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	39 835,00 zł
Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie projekt pn. Bezpieczny Strażak 2025, Bitwa o Remizę	520 000,00 zł
Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego „Grant strażacki 2025” w ramach zadania pn. „Animator życia społecznego na obszarach wiejskich- OSP”	60 000,00 zł
Starostwo Pырzyce	1 000,00 zł
Urząd Miejski w Pырzycach	24 968,00 zł
OSP wkład własny (rzeczowy i osobowy)	13 884,00 zł
OGÓŁEM	659 687,00 zł

Źródło: Urząd Miejski w Pырzycach

4. Rola OSP w zadaniach ochrony ludności:

Dzięki systematycznemu dofinansowaniu, jednostki OSP z terenu Gminy Pырzyce są obecnie przygotowane do wsparcia działań OLİOC w zakresie:

- 1) udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy (dzięki wspomnianym wcześniej szkoleniom KPP),
- 2) zabezpieczania miejsc zdarzeń masowych i klęsk żywiołowych,
- 3) dystrybucji komunikatów ostrzegawczych i ewakuacji ludności,
- 4) zapewnienia zasilania awaryjnego i oświetlenia w miejscach doraźnego schronienia.

Inwestycje o łącznej wartości blisko 660 tys. zł poczynione w 2025 roku pozwoliły na utrzymanie wysokiej gotowości operacyjnej jednostek, które w obecnym stanie prawnym stanowią kluczowy zasób ratowniczy i ochronny Gminy Pырzyce.

VI. Zapewnienie zapotrzebowania w wodę pitną i ciągłości działania infrastruktury.

Zapewnienie dostaw wody oraz utrzymanie systemów informatycznych w warunkach kryzysowych jest jednym z fundamentalnych zadań ochrony ludności. Gmina Pyrzyce opiera swój system bezpieczeństwa na infrastrukturze stacjonarnej oraz sukcesywnym wzmacnianiu systemów zasilania awaryjnego. Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę dla miasta i gminy są ujęcia wód podziemnych zarządzane przez Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne (PPK).

Pomimo poczynionych zakupów, analiza ryzyka przeprowadzona przez Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne wskazuje na konieczność dalszego doposażenia kluczowych obiektów wodociągowych w dedykowane źródła zasilania awaryjnego w 2 agregaty o mocy maksymalnej ESP 85 kVA (68 kW). Posiadanie agregatów o takich parametrach pozwoli na utrzymanie ciśnienia w sieci wodociągowej nawet przy całkowitym odcięciu zasilania zewnętrznego, co jest kluczowe dla bezpieczeństwa sanitarnego i przeciwpożarowego Gminy. Na chwilę obecną w przypadku awarii uniemożliwiającej pracę sieci, dystrybucja wody realizowana będzie poprzez:

1. Transport: Wykorzystanie atestowanych beczkowozów oraz zbiorników DPPL będących w dyspozycji PPK.
2. Normy: Planowanie zakłada dostarczenie minimum 2,5 – 3 litrów wody pitnej na osobę na dobę w pierwszej fazie sytuacji kryzysowej.

Podsumowanie: Gmina Pyrzyce konsekwentnie buduje odporność na awarie masowe. Zakup agregatu w ramach programu cyberbezpieczeństwa jest pierwszym krokiem, jednak pełne zabezpieczenie dostaw wody wymaga doposażenia PPK w jednostki o mocy 85 kVA, co będzie stanowić priorytet wnioskowy w ramach nadchodzących funduszy na Ochronę Ludności i Obronę Cywilną.

VII. Zapewnienie ciągłości działania administracji i cyberbezpieczeństwa.

Wzmacnianie odporności Urzędu Miejskiego na zagrożenia hybrydowe oraz awarie infrastruktury technicznej stało się w 2025 roku priorytetem, pozwalającym na realne zabezpieczenie procesów decyzyjnych w ramach ochrony ludności i obrony cywilnej (OliOC).

1. Budowa odporności cyfrowej i energetycznej:

W minionym roku Gmina Pyrzyce przystąpiła do realizacji strategicznego projektu w ramach programu „Cyberbezpieczny Samorząd. Priorytet II: Zaawansowane usługi cyfrowe. Działanie 2.2. - Wzmocnienie krajowego systemu cyberbezpieczeństwa”. Działania te koncentrują się na dwóch kluczowych obszarach:

- 1) Ochrona danych i systemów: Wdrożenie zaawansowanych protokołów bezpieczeństwa cyfrowego chroniących bazy danych mieszkańców oraz systemy zarządzania kryzysowego przed atakami zewnętrznymi.
- 2) Zasilanie awaryjne: Zakup i instalacja dedykowanego agregatu prądotwórczego o mocy maksymalnej 45,0 kVA (36,0 kW).

2. Nowa jakość w zarządzaniu kryzysowym:

Należy podkreślić, że w ubiegłych latach Urząd Miejski w Pyrzycach nie posiadał rezerwowego źródła zasilania, co w przypadku wystąpienia awarii masowych (blackoutu) uniemożliwiało pracownikom wykonywanie zadań na rzecz ochrony ludności. Obecne rozwiązanie wprowadza istotną zmianę operacyjną:

- 1) **Możliwość pracy ciągłej:** Agregat zapewnia nieprzerwane zasilanie serwerowni, systemów łączności oraz stanowisk pracy kluczowych pracowników UM, odpowiedzialnych za koordynację działań ratowniczych i informacyjnych.
- 2) **Mobilizacja zasobów:** Dzięki stabilności energetycznej, pracownicy UM mogą realizować zadania OLiOC (np. powiadamianie ludności, ewidencja strat, zarządzanie zasobami) bezpośrednio z siedziby urzędu, niezależnie od stanu sieci zewnętrznej.
- 3) **Zabezpieczenie techniczne:** Parametry urządzenia (zasilanie Diesel, 3 fazy, 400/230 V) pozwalają na bezpieczną pracę czułych urządzeń elektronicznych, co jest kluczowe dla funkcjonowania nowoczesnej administracji w czasie kryzysu.

Budynek Urzędu Miejskiego jest traktowany jako kluczowy obiekt administracyjny w strukturze bezpieczeństwa gminy. Inwestycja w cyberbezpieczeństwo i zasilanie awaryjne domyka system ochrony ludności, czyniąc go odpornym na próby destabilizacji pracy samorządu, co stanowi fundament skutecznego reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

VIII. Podsumowanie i wnioski końcowe.

Rok 2025 był dla Gminy Pyrzyce okresem przełomowym, wymuszającym dynamiczne dostosowanie struktur samorządowych do nowej architektury bezpieczeństwa państwa, określonej ustawą o ochronie ludności i obronie cywilnej. Mimo obiektywnych trudności wynikających z krótkich terminów rozliczeń dotacji rządowych oraz późnego wydania przepisów wykonawczych, Gmina zdołała zrealizować kluczowe zadania przygotowawcze.

Do najważniejszych osiągnięć minionego roku należą:

1. **Wzmocnienie kadr:** Przeszkolenie 46 osób w zakresie Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy (KPP) oraz podniesienie kompetencji 25 urzędników w obszarze ochrony informacji niejawnych, co gwarantuje ciągłość dowodzenia w sytuacjach kryzysowych.
2. **Bezpieczeństwo operacyjne Urzędu:** Pierwszy raz w historii Urząd Miejski w Pyrzycach został wyposażony w niezależne, zapasowe źródło zasilania (agregat 45 kVA) oraz nowoczesne systemy cyberbezpieczeństwa, co umożliwia urzędnikom pracę na rzecz mieszkańców nawet w warunkach całkowitego blackoutu.
3. **Inwestycje w OSP:** Pozyskanie środków (blisko 660 tys. zł) na modernizację remiz i sprzętu strażackiego, co realnie podniosło gotowość bojową jednostek stanowiących główny filar ochrony ludności w gminie.
4. **Fundamenty pod budowlę ochronne:** Przeprowadzenie specjalistycznych ekspertyz technicznych piwnic PDK, które stały się podstawą do ubiegania się o ponad 3-milionową dotację na stworzenie nowoczesnego Miejsca Doraźnego Ukrycia (MDU) w 2026 roku.

IX. Priorytety na rok 2026.

Głównym celem na nadchodzące miesiące jest przejście z fazy koncepcyjnej i planistycznej do realnej fazy wykonawczej. Działania Gminy Pyrzyce w 2026 roku będą koncentrować się na trzech kluczowych filarach: inwestycjach infrastrukturalnych, intensywnym pozyskiwaniu środków zewnętrznych oraz rzetelnym planowaniu operacyjnym.

1. Kluczowe inwestycje infrastrukturalne:

- 1) Rozpoczęcie prac budowlanych i instalacyjnych w podpiwniczeniu Pyrzyckiego Domu Kultury w celu pełnego dostosowania obiektu do standardów Miejsca Doraźnego Ukrycia (MDU).
- 2) Zakup i montaż agregatów o dużej mocy (85 kVA) dla Pyrzyckiego Przedsiębiorstwa Komunalnego w celu zagwarantowania ciągłości dostaw wody oraz dla Pyrzyckiego Domu Kultury jako wyznaczonego miejsca schronienia, co zapewni pełną autonomię energetyczną tych obiektów w sytuacjach kryzysowych.
- 3) Podjęcie działań ze Starostwem Powiatowym w Pyrzycach w celu zapewnienia stacjom paliw na terenie powiatu zapasowych źródeł energii. Działanie to ma na celu zagwarantowanie ciągłości dostaw paliw dla pojazdów ratowniczych oraz agregatów prądotwórczych w sytuacjach awarii masowych (blackoutów).

2. Aktywne pozyskiwanie środków na doposażenie OliOC:

W 2026 roku priorytetem będzie aplikowanie o fundusze z nowo utworzonego Państwowego Funduszu Ochrony Ludności:

- 1) Składanie wniosków o dofinansowanie zakupu mobilnych systemów oświetleniowych, polowych punktów medycznych oraz sprzętu do uzdatniania i dystrybucji wody.
- 2) Dalsze wsparcie jednostek OSP w pozyskiwaniu dotacji na specjalistyczny sprzęt ratowniczy, który stanowi zaplecze techniczne dla zadań obrony cywilnej.
- 3) Pozyskiwanie środków na integrację gminnych systemów informatycznych z systemami centralnymi PSP, co pozwoli na sprawniejszy przepływ informacji o zagrożeniach.

3. Prace planistyczne i aktualizacja dokumentacji operacyjnej:

Równolegle z działaniami inwestycyjnymi, rok 2026 będzie czasem intensywnych prac analityczno-planistycznych:

- 1) Gminny Plan Ochrony Ludności: Opracowanie i wdrożenie kompleksowego planu na podstawie nowych wytycznych MSWiA, obejmującego szczegółowe procedury ewakuacji (I, II i III stopnia) oraz plany opieki nad ludnością poszkodowaną.
- 2) Stała weryfikacja zasobów rynkowych (paliwa, żywność, transport), które mogą zostać wykorzystane na potrzeby OliOC w drodze świadczeń rzeczowych.
- 3) Przygotowanie szczegółowych planów ciągłości działania Urzędu Miejskiego.

Gmina Pyrzyce, mimo oczekiwania na kluczowe decyzje Wojewody dotyczące formowania Korpusu Obrony Cywilnej, nie pozostaje bierna. Systematyczne inwestycje w ludzi, nowoczesny sprzęt oraz rzetelna dokumentacja planistyczna czynią naszą gminę jednostką przygotowaną na współczesne, wielowymiarowe wyzwania bezpieczeństwa. Priorytety na rok 2026 stanowią spójną mapę drogową, której celem jest zbudowanie realnej, a nie tylko formalnej, odporności lokalnej społeczności.